

Y KUŞAĞININ TEKNOLOJİ İLE İLİŞKİSİ: ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Y GENERATION'S RELATIONSHIP WITH TECHNOLOGY: A RESEARCH ON PRELIMINARY UNDERGRADUATE STUDENTS

Sümeyye KALAYCI

Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Politika Bölümü

Elif KÖKÇEL

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü/Sosyal Politika Bölümü

ÖZET

Teknoloji ve birey ilişkisi günümüzün en önemli konusu veya sorunu haline gelmiştir. İnsanların, hızla gelişen teknolojiyi takip edebilmesi ve ona hakim olabilmesi önemli bir süreç olarak değerlendirilmelidir. Bireylerin doğum zamanlarına göre sınıflandırma esasından hareket edildiğinde, Y ve Z kuşağında bulunanlar teknoloji ile yakından ilgili olduğu bilinmektedir. Araştırmaya konu olan örneklem grubu 2016-2017 öğretim yılındaki ön lisans öğrencileridir. Bu örneklem grubunun Y kuşağındaki son bireyler olduğu ifade edilebilir. Bu bireylerin teknolojiyi kullanabilen, yeni gelişmeleri takip edebilen bireyler olup olmadığının bilinmesi meslek yüksekokullarında öğretim yaklaşımı için önemli bir veridir. Bu bağlamda çalışma y kuşağı teknoloji ilişkisi üzerine kurulmuştur. Çalışma y kuşağının özelliklerini yansıtan Y Kuşağının Temel Özellikleri Anketi vasıtasıyla araştırılmıştır. Bu ölçekte 8 soru demografik yapıyı, 32 soru ise y kuşağı özelliklerini ölçmektedir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin teknolojiyi takibi yüksek düzeyde (%91,5) olduğu görülmüştür. Bir başka sonuç ise internet kullanarak alışveriş yapma düzeyinin %59,4 seviyesinde olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Y Kuşağı, Teknoloji, Meslek Yüksekokulu Öğrencileri

The relationship between technology and the individual has become the most important issue or problem of our time. The ability of people to follow rapidly developing technology and be able to it should be considered as an important process. When they are acted on the basis of classification according to the birth time of the individuals, It is known that those who are on the Y and Z circles are closely related to technology. The sample group of the research is the undergraduate students in the 2016-2017 academic year. It can be stated that this sample group is the last individual on Y. It is an important part of the teaching approach that known

whether or not these individuals can use technology, can follow new developments at vocational schools. In this context, the study is based on the relationship of y-zygote technology. The study was researched through the Survey of the Basic Characteristics of the Y Generation which reflects the characteristics of the genus Y. In this scale, 8 questions are measure demographic structure and 32 questions are measure features of y-girdle. As a result of the study, it was seen that the students follow the technology high level (91.5%). Another result is that the level of shopping using the internet is 59.4%.

Key Words: Y Generation, Technology, Vocational Students.

GİRİŞ

Y kuşağı dönemine ait olan bireyler, teknolojiyi yakından takip edebilen, çok görevli ve çevik çalışanlar olarak bilinir. Aynı anda farklı işler yapabilme yeteneğine sahiptirler. Dolayısıyla da bu özellik karar verme tarzları açısından önemli avantajı beraberinde getirmektedir (Yüksekbilgili, 2016: 1401). Son yirmi yılda teknolojideki gelişmeler bilgi ve iletişimde önemli gelişmeleri beraberinde getirmiştir. Buna paralel olarak kitle iletişim araçlarında da köklü değişiklikler meydana gelmiştir. (Sarıtaş ve Aydın, 2015: 59) Y kuşağının (1980-1999) en temel özelliği özgürlük ve teknoloji kullanım becerisi olduğudur. Genel olarak bu kuşakta anılan bireyler çalışmayı sevmezler, aksine eğlenceye düşkün görülmektedir. Kitlesele olanı değil, kişiye özel olanı tercih ederler. Kendilerine çok fazla güvenirler. Y kuşağı, bilgiye hızlı bir şekilde ulaşabilmeleri ve teknolojiyi çok iyi kullanmaları ile bilinirler. Teknolojiyi çok iyi anlayan Y Kuşağının en ilginç ve önemli özelliği ise karmaşık teknolojiye son derece bağımlı olmasıdır. Y kuşağı yeni teknolojileri kabul etmeye istekli, aktif bir kullanıcı kitlesi olmakla birlikte internet üzerinden yeni ilişkiler kurabilen ve yakın ilişkilerini devam ettirmeye yeteneği olan bir topluluktur (Sema vd., 2015:885; Başgöze ve Bayar, 2015: 122-123).

1.TEKNOLOJİ

İnsanın topluluktan toplum haline gelmesindeki temel faktör teknolojidir. İnsanı diğer canlılardan farklılaştıran, aynı toplum içerisinde veya başka toplumlar arasında farklılaşmanın temel esası olan bir kavramdır. Bu kavram; insanı ve toplumu sosyal, ekonomik, siyasal, kültürel yapısını değiştirecek ve dönüştürecek güce sahiptir (Bal, 2010: 2).

Teknoloji, bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aygıtları kapsayan bilgi uygulama bilimidir şeklinde tanımlanabilir. Teknoloji ayrıca,

bir sanayi dalıyla ilgili üretim yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri kapsayan bilgidir de denilebilir.

Sanayinin en temel özelliği teknoloji üretebilmesidir. Teknolojik gelişmeler ve bilgiyi ürün tasarlamada kullanabilen toplumlar uluslararası rekabette ve ticarete üstünlüğünü hissettirebilecektir. Uluslararası rekabet ortamında modern teknoloji üreten ve kullanan, akılcı üretim yapma imkânlarına sahip ülkeler ekonomik ve siyasal açıdan üstünlük sağlayabilmektedirler. Bu açıdan değerlendirildiğinde teknoloji üretilmesi ülkelerin gelişimi ile doğru orantılı bir seyir içerisinde denilebilir. Bir diğer ifade ile ülkelerin gücünü, gelişmişlik düzeyini, kalkınmasını teknolojik düzeyleri belirlemektedir. Sanayileşmiş ya da gelişmiş olarak nitelendirilen ülkeler teknoloji üretme özelliği taşımaktadırlar (Tekler, 1989: 183).

Teknolojinin tarihsel gelişimine bakacak olursak; anlamak anlamına gelen bilim ve yapmak anlamına gelen teknolojinin gelişim serüveni ilk insanın akıl, mantık ve duyu organlarını maddeye yöneltmesi ile başladığı ifade edilebilir. Bilim ve teknoloji, serüveninin ilk gününden beri kabul gördüğü coğrafi bölgeler ve kültürler arasında seyahat eder ve gittiği her yere maddi gücünü de beraberinde taşımıştır. Bilimin ve teknolojinin bu gücünü anlayan Büyük İskender, yaşadığı çağa siyasal damgasını vururken, İskender'den sonra gelen İslam dünyası da, yine bilim ve teknoloji aracılığıyla yaratıcının buyruklarını dünyanın dört biryanına taşır. İslam dünyasından sonra bilimi sahiplenen Avrupa, dünyayı kendisine sömürge yaparken, Amerika bilim ve teknolojinin gücü ile sömürgeciliği devralarak dünyanın koruyucusu rolünü üstlenir (Çiftçi, 1995). Tarihsel süreç içinde görülmektedir ki teknoloji önemli bir üstünlük göstergesidir. Bu üstünlüğü elinde bulunduran uluslar yaşadığı çağı istedikleri gibi şekillendirmiştir.

Teknolojinin uluslar arasında oluşturduğu farklılığa ek olarak yenilikçi özelliği ve yeniliğin en önemli kaynağı olma özelliği ile de göz önünde bulundurulmalıdır. Bilim ve teknolojinin temelinde yaratıcılığın olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Yaratıcılık yeni teknolojilerin üretilmesine, uygulanabilir yeni teknolojiler rekabet gücünün artmasına, rekabet gücü kârlılığın yükselmesine, kârlılığın yükselmesi ise yaratıcılığın artmasına neden olur. Günümüzde yaratıcılık sadece teknoloji üretmek anlamına gelmez. Rekabet kavramı ile birlikte düşünüldüğünde, yaratıcılık piyasa tarafından kabul görecekt teknolojileri geliştirebilmeyi, üretebilmeyi ve zamanında pazara sürmeyi de içerir (Zerenler vd., 2015:

656). Teknolojinin ürün haline gelebilmesi ve piyasa değeri olabilmesi ayrı bir önem taşımaktadır.

Teknolojik gelişmelerin yaşanması, yeni teknolojilerin de üretilmesi kadar onu tüketecek olan bir toplumun da olması bir o kadar önemli olmaktadır. Bu durumda teknoloji okuryazarlığı gündeme gelmektedir. Teknoloji okuryazarlığı ise eğitim sistemleri ile ilişkilidir.

Eğitim alanında teknolojiye yatırımların artması, eğitimcileri eğitim sistemini geliştirmeye zorlamıştır. Ancak, eğitim sistemlerinde gerekli olan değişimin önünde iki önemli engel vardır. Bunlardan birincisi öğretmenlerin ve yöneticilerin okullarda teknolojinin kullanımının uygunluğundan haberdar olmasındaki eksiklik olarak ifade edilir. Bunun nedeni ise, yetersiz bütçe ve deneyimsiz eğitimci ve yöneticilerdir. Ayrıca, öğretmen yetiştiren kurumlarda, öğretmen adaylarının eğitiminde teknolojiden fazlaca yararlanılmamaktadır. Teknolojiyi eğitim-öğretim etkinliklerinde istenilir düzeyde kullanmak için öğretmenler kendilerini geliştirmelidirler “Eğitim sistemlerinin önünde bulunan ikinci engel ise, yeniden düzenlenen eğitim uygulamalarındaki geliştirilen yeni öğrenme ortamlarının etkililiğini ölçebilen, yeni değerlendirme tekniklerinin eksikliğidir” (Bacanak, 2003: 193).

2. KUŞAK KAVRAMI VE KUŞAKLAR

2.1. X Kuşağı

Bu kuşak, Batı toplumlarında 1965 yılından 1979 yılları arasında doğan ve benzer özellikleri gösteren insanların oluşturdukları kuşak olarak bilinmektedir. Coupland’a (1989: 83) göre X kuşağı kendini topluma karşıt olarak gören, sert politik çıkışlar yapan, alışlagelmişin dışında giyim tarzına sahip olan, müzik olarak daha sert müziklerden hoşlanan ve farklı hayat tarzlarına sahip olan bir nesildir.

Bu kişiler çok stresli işlere mesafeli yaklaşan, daha yalın işleri seven, yaşamak için yaptığı işten zevk alan ve sosyalleşme oranları yüksektir. X kuşağında doğan kişiler değişen dünya şartlarına uyum sağlayabilmek için büyük bir çaba harcamaktadırlar. Ama yinede bu çaba bu kuşakta olanlar üzerinde ‘yetişememek’, ‘çağa ayak uyduramamak’ gibi bir algı oluşturduğu için çoğunlukla kendilerini dışlanmış hissetmektedirler (Adıgüzel vd., 2014: 172).

X kuşağı, kurduğu ilişkilerde resmi olmayı sevmez. İletişime geçme şekli olarak geri dönüş alabilecekleri, kurduğu iletişimin parçası olabilecekleri ortamları, enformel iletişim şeklini tercih ederken; iletişim esnasında da kısa ve anlaşılır mesajlar kullanmaktadırlar.

Teknolojiyle yakın olmaya çalışmalarından dolayı iletişim kurarken telefon, e-posta vb. araçları kullanırlar (Tekin, 2015: 54).

X kuşağının yaşadığı dönemde meydana gelen olumsuz olaylardan onlar da olumsuz şekilde etkilenmişlerdir. Bu yüzden bu kuşak 'kayıp kuşak' diye de adlandırılabilir. Anne babalarını incelendiğinde; bir kesiminin çalışan, bir diğer kesiminin ise işten ayrılan insanlar olduğunu söylenebilir. Durum böyle olunca da bu kuşak işsizliği ve sonuçlarını bilen bir kuşak olmuştur. Tüm bu sebeplerle işlerine dört elle sarılmış ve sıkıca bağlanmışlardır. Çalışma hayatlarına bakınca; zorunda olmadıkları müddetçe işlerini değiştirmedikleri görülmektedir. Bu kuşak yaşadıklarından ötürü eğitime fazlasıyla önem vermektedir (Baltacı, 2016: 9). Eğitim kurumunu hedeflere, ideallere giden bir yol olarak görmektedir. Ve bilgiye kendi kendine çalışarak ulaşmak istemektedirler. Öğrencilik dönemlerinde öğretmenleri artık hayranlık duydukları kişi olmaktan çıkmıştır. Kendilerinden bekleneni bilmek ve kendilerini ona göre planlamak istemektedirler. Aldıkları eğitim çalışma ve meslek yaşamlarını önemli ölçüde etkilemiştir (Tekin, 2015: 55).

X kuşağında olanlar genç yaşta sorumluluklarını alarak büyüdükleri için çalışma hayatında da yönetilmekten, yönlendirilmekten ziyade hedeflerine yaratıcılıklarını kullanarak ulaşmak istemektedirler. Geleneksel çalışma biçimlerinden sınırların daha az belirgin olduğu çalışma ortamlarında çalışmak isterler. Bu kuşak üyelerinin çalışma biçimleri, kendi özgürlüklerini kullanarak, açık bir şekilde belirlenmiş amaçlara ulaşma çabası olarak tanımlanmaktadır. Tek başlarına çok iyi çalışırlar, sabırsızdırlar ve iş odaklıdırlar. İş ve özel hayat dengesine önem verirler ve diğerlerinden de saygı göstermelerini istemektedirler (Toruntay, 2011: 74).

Bu kuşağı kapsayan yıllar aralığında Türkiye'de ise; petrol krizleri, ekonomik sarsıntılar, 68 kuşağı, üniversite olayları, sol-sağ çatışması gibi toplumsal olaylar yaşanmaktaydı. Türkiye'de kadınlar bu dönemde yoğun olarak iş gücüne katılmaya başlamışlardır. İnsanlar daha iyi yaşamak için, daha az çocuk sahibi olmuşlardır. Paraya daha fazla odaklanmışlar ve bireycilik önem kazanmıştır (Mengi, 2011).

Sonuç olarak X Kuşağı için bir geçiş kuşağıdır denilebilir. Teknolojinin gelişme hızı bu dönemde çok hızlı olmuştur. Günümüzde hayatımızın parçası olan teknolojik aletlerin çoğunu bu kuşak üyeleri geliştirmiş olmalarına rağmen, teknolojiyi kullanmada Y Kuşağı'nın çok gerisinde kalmışlardır. Günümüzde iş dünyasında X Kuşağı ve Y Kuşağı üyelerinin daha alt kademelerde ve birbirlerine pozisyon itibarıyla benzer konumlarda buldukları söylenebilir (Toruntay, 2011: 74).

Teknoloji kullanımı bireyin yaşadığı sosyo kültürel çevre ile de ilişkilidir. Kandemir ve Akyürek (2016)'in yaptıkları çalışmada; “ilçedeki sosyal ve kültürel imkanların öğrencilerin geldikleri yerleşim merkezlerindeki düzeye ulaşamadığı görülmektedir, dolayısıyla bu durum öğrenciler üzerinde ilçe merkezi ile ilgili önemli düzeyde memnuniyetsizlik oluşturmaktadır” ifade ederek küçük yerleşim merkezinde eğitim görenlerin teknoloji ulaşmayı engellediği düşünülebilir.

2.2. Y Kuşağı

Y kuşağının hangi tarihte doğan insanları kapsadığı konusunda farklı görüşler vardır. Bazı çalışmalara göre Y kuşağı 1980-2000 yılları arası doğanları kapsarken, bazılarında göre ise 1977-1994 yılları arası doğanları kapsamaktadır. (Albayrak ve Özkul, 2013: 18). Çalışmamızda Y kuşağının 1980 – 2000 yılları arası olduğu esas alınmıştır.

Bu kuşağa internet kuşağı, gelecek kuşak, dijital kuşak olarak bahsedildiği görülmektedir. Bu bahsedilen isimlerle bakıldığında Y kuşağının kendisinden önce olan kuşaklardan hangi yönüyle ayrıldığını, farklılaştığını görebiliriz. Y kuşağı ifadesi ilk olarak 1993 yılının Ağustos ayında o dönemin ergenlik çağlarında olan gençlerini bir önceki kuşak olan X kuşağından ayırmak ve ondan farklı şekilde tanımlamak için ortaya çıkmıştır. İngilizce’de ‘neden’ anlamına gelen ‘WHY’ kelimesinden gelen bu Y harfi bu gruba sorgulayıcı özelliklerinden ötürü verilmiştir (Baltacı, 2016: 10).

Y kuşağı çoğunlukla bağımsızlığına düşkün, kendine güvenen, bencil ve farklılık içeren bir kuşaktır. Bu kuşak teknolojinin içine doğmuştur ve bilgisayarlar, cep telefonları ve internet ile birlikte büyümüştür. Bu kuşaktaki kişiler kendilerini risk alabilen ve yüksek verimli olarak düşünmektedirler. Yeni teknolojiler daha uygun fiyatlarla piyasaları hızla ele geçirirken, Y kuşağında yer alan bireyler yeni kavramları ve fikirleri hızla benimsemektedirler (Yüksekbilgili, 2013: 343,344).

Teknoloji çağında doğmuş oldukları için teknolojik ürünlere yatkınlıkları sayesinde bilgiye daha kolay ulaşabilmektedirler. Ve bu sayede fikir özgürlüğü, yüksek beklentilerle harekete geçirilmiş bir eğitim hayatı bu kuşağın önceki kuşaklardan farklı yönlerini oluşturmaktadır. Bir araştırma sonucuna göre Y kuşağı etnik çeşitliliğe açık, boşanmış anne-baba, çalışan anne oranının artmasıyla yalnız ve özgür yetişmiş, güçlü ve özgüven sahibi bir kuşaktır (Okan ve Yalman, 2013: 140).

Y kuşağı hayatlarını teknoloji ile iç içe geçirmektedir ve günlerinin yaklaşık 15 saatini medya ve iletişim aletleri ile etkileşim halinde geçirmektedirler. Öyle ki, kendilerini ifade etme

aracı haline gelen iletişim teknolojileri, Y Kuşağı için vazgeçilemez bir yere sahip olmuştur. Sosyal ve çalışma hayatının tüm kontrolü teknolojilerle sağlanmaya başlanmıştır. Bu kuşak için, rahat ve kolay bir hayat yaşamak çok önemlidir. Tüketim alışkanlıkları hızlı olan bu kuşak, kitlesel olanı değil, bireysel olanı sevmektedir ve girişimcilik ruhu bu grubun en önemli özellikleri arasında yer almaktadır (Bozyiğit vd, 2011: 126).

Yapılan bir araştırmanın sonucunda Y kuşağı çalışanlarının hem görev tanımları hem de çalışma koşulları söz konusu olduğunda esneklik beklentisi içinde oldukları, sıkı denetim altında olmalarının kendilerine güvenilmediği algısı oluşturarak motivasyonlarını olumsuz etkilediği, çalışma ortamlarında kendilerini rahat hissetmek istedikleri ve yönetim metodunun Y kuşağı çalışanlarının üzerinde önemli bir etki yarattığı tespit edilmiştir (Keleş, 2011: 137).

Bu kuşak çalışanları zorlu işlerle karşılaşacağı ve bu işlerle gelişebileceği bir kariyeri olmasını ister. Sıkıcı bir işe sahip olmaktansa zorlu bir işi tercih eder ve bu beklentileri karşılanmadığında başka bir işe geçmeyi düşünebilir. İşten ayrılmaya önceki kuşaklardan daha yatkındır. İşten ayrılmalarının en büyük sebeplerden birisi o işin kendisine terfi etme veya gelişme olanağı sunmamasıdır. Y kuşağı istediği gibi bir işi bulana kadar iş değiştirebileceğini düşünür (Yüksekbilgili, 2013: 345).

Bu kuşakta doğanların özelliklerini toparlayacak olursak; özgürlüklerine fazla düşkündürler, sabırsızlardır, teknolojiye adeta bağımlıdırlar ve bütün bunların yanında rahat yaşamak, gülmek, eğlenmek en sevdikleri şeyler arasında yer almaktadır. Kendilerinden önce olan kuşaklarla kıyaslandığında daha ben-merkezci bir anlayışa sahip oldukları görülmektedir. Çoğunluğu girişimci ve donanımlıdır. Risk almayı severler. Sorgulayıcı bir yapıları vardır ve karşılıklarına çıkanlara sorgulamadan inanmaz ve kabul etmezler. Kişiliklerinde en dikkat çeken özelliklerinden biri oldukça hırslı olmaları ve aynı anda birden çok işi yapabilmeleridir. Takım çalışmasında uyumludurlar, değişime ve yeniliğe açıktırlar ve hızlı ayak uydururlar. Örnek olarak; bir şirketin üst yönetimiyle çalışan bir Y kuşağı aynı zamanda birkaç projede görev alabilir. Yani; aynı zaman diliminde iki veya daha fazla işi yapabilirler ve bu yeteneğe sahip olan insanların oluşturduğu kuşak olarak ifade edilebilmektedir. (TED Ankara Koleji, 2011: 4)

2.3. Z Kuşağı

Y kuşağında olduğu gibi Z Kuşağının da hangi yıllar arasında doğduğu konusunda kesin bir yargıya varılamamıştır. Kimi araştırmacılar 1990'ların ortası ile sonunda doğanları

bu kuşaktan sayarken, kimi araştırmacılar da 2000’li yılların başından bugüne kadar olan zaman dilimini Z Kuşağı olarak tanımlamaktadırlar (Baran, 2014: 20).

“İnternet Kuşağı” olarak da isimlendirilen bu kuşakta teknoloji çağı çocukları vardır. Bu kuşakta yaşayan insanlar insanlık tarihinin el, göz, kulak vb. motor beceri koordinasyonunun en yüksek nesli olarak tanımlanmaktadır. (Keleş, 2011: 131, 132).

Z kuşağını diğer kuşaklardan ayıran en önemli fark değişimin çok hızlı olması ve büyük kırılmaların yaşanmış olduğu bir dönemde olmaları ve doğumlarından öncesinde özellikleri tanımlanan ilk nesil olmalarıdır (Altuntuğ, 2012: 206).

Ancak, kuşaklar arasında en son olduğu ve çalışma hayatına tam olarak hala katılmadıkları için Z Kuşağı hakkında yeterli çalışma bulunmamaktadır. Z Kuşağı’nın başlangıcının 2000 yılından itibaren olması; 2001 Ekonomik Krizi, hızla gelişen ve yaygınlaşan teknoloji, siyasi ve politik dönüşümler gibi sosyo-ekonomik değişimlerden etkilendiği ön görülmektedir (Kayacan, 2016: 94).

3. TEKNOLOJİ VE Y KUŞAĞI İLİŞKİSİ

Y kuşağını denilince akla gelen en önemli özelliği, teknolojiye olan yatkınlıklarıdır. Y kuşağının başında doğanların büyük bir çoğunluğu çocukluk dönemlerinde teknoloji ile tanışabilmişlerdir ve 1990’lı yıllarda yaşanan teknolojinin hızlı gelişmelerine kolayca uyum sağlamışlardır. Bu gelişmelerden belki de en önemlisi Windows işletim sisteminin yaygınlaşmasıyla birlikte bilgisayar kullanımının kolaylaşması ve kişisel bilgisayarların sayısının giderek artmasıdır. Bu ilerlemeleri daha sonra internet ve cep telefonu kullanımının yaygınlaşması takip etmiştir. Teknolojinin günlük hayatta kullanılmaya başlamasıyla teknoloji Y kuşağının hayatının bir parçası haline gelmiştir. Günlük hayatlarının ortalama on beş saatini medya ve iletişim aletleri ile iç içe geçirmektedirler. Dünyanın herhangi bir noktasından “Skype, facebook, twitter, myspace” gibi sosyal iletişim araçlarını arkadaş ve bilgi edinmek; sitelerden yemek tarifi bakmak, gezilecek yerleri öğrenmek; müzik dinlemek, ödev veya proje araştırması yaparken kütüphaneye gitmek yerine “Google” arama motorunu kullanarak araştırma yapmak amaçlarla kullanılmaktadırlar. Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse bu kuşakta olanlar yalnızca iletişim için değil, hızlı bir şekilde bilgiye ulaşmak ve aynı anda birçok işi birlikte ilerletmek için teknoloji ve internetten yararlanırlar. X kuşağı bilgisayarı ve interneti sadece bir görevi bitirmek için kullanıp, işi bitince uzaklaşırken, Y kuşağı çevrimiçi ya da çevrimdışı olarak her zaman ve her yerde başkaları ile iletişim halindedir (Akdemir, v.d., 2013: 18).

Y Kuşığı, teknolojinin şekillendirici etkisine en yüksek seviyede maruz kalan bir kuşak olma özelliğini taşımaktadır (Kuyucu, 2014: 79). Teknolojiyle ve sosyal ağ arasında bir etkileşim olduğu düşünülebilir. Yapılan çalışmalar, gençliğin günlük hayatlarının büyük bir kısmını sosyal medya aracılığıyla etkileşim kurarak geçirdiği sonucunu bulmaktadır. Yani miyarlarca kişinin kullandığı internet yalnızca eğlence için kullanılmamakta; kişilerin bilgiye olan ihtiyacını karşılarken onların seçmenler olarak gündemi takip etmelerine de imkân sağlamaktadır (Ustakara ve Türkoğlu, 2015: 947). Bu sonuçla örtüşen bir başka örnekte, sosyal ağ aracılığıyla gençler, siyaset dünyasına daha yoğun katılım sağlamaktadırlar (Balıcı ve Sarıtaş, 2015: 514).

Sonuç olarak birçok araştırmacı Y Kuşığı'nın sosyal hayatta ve çalışma hayatında yeni bir dönüşüm başlattığını iddia etmektedir. Her şeyi elde edebileceklerine dair kendilerine fazlasıyla inanmaktadırlar. Onlar bir üst kuşaklarından farklı olarak modern teknolojiler ve tüketim toplumu tarafından kuşatılmış bir çevrede büyümüşlerdir (İslam vd., 2010: 1803).

4.ARAŞTIRMA

4.1. Araştırmanın Amacı ve Örneklemi

Araştırmanın amacı, ön lisans programlarında eğitim gören öğrencilerin, Y kuşığı özellikleri üzerinden teknoloji ilişkisini irdelemektir. Bu amaçla 2016 yılı güz ders döneminde kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak ulaşılan 165 meslek yüksekokulu öğrencilerine anket uygulanmıştır. Anketin uygulandığı meslek yüksekokulunda yaklaşık 1.100 kayıtlı öğrenci, 800'ye yakın aktif olarak eğitim gören öğrenci vardır. Anketin uygulandığı yer 4.200 nüfuslu, il merkezine 22 km uzaklıkta Isparta'nın Atabey ilçesidir (Kandemir ve Dirik, 2016:279).

4.2. Veri Toplama Araçları ve Analiz Yöntemi

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Anket formunda Türk tipi Y kuşığı ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, Yüksekbilgili (2013) yapmış olduğu bir çalışmadan uyarlanmıştır.

Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde örnekleme ilişkin demografik bilgiler yer alırken, ikinci bölümde Y kuşağının temel özelliklerini araştıran ifadeler bulunmaktadır. Ölçekte yer alan ikinci bölümdeki ifadeleri ölçmek için, Likert tipi metrik ifadeler kullanılmıştır. Bu ifadeler, (1) kesinlikle katılıyorum, (2) katılıyorum, (3) ne katılıyorum, ne katılmıyorum, (4) katılmıyorum ve (5) kesinlikle katılmıyorum şeklindedir.

Anket verilerinin değerlendirilmesinde SPSS 16.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Tablo 1. Örnekleme Ait Demografik Özellikler

Cinsiyet	<i>Kadın n-%</i>	<i>Erkek n-%</i>				
	67-%40,6	98-%59,4				
Bölüm	<i>Ormanlık n-%</i>	<i>Fidan Yet. n-%.</i>	<i>Büro Yön. n-%</i>	<i>Muhasebe n-%</i>	<i>Bilgisayar n-%</i>	
	67-%40,6	8-%4,8	48-%29,1	18-%10,9	24-%14,5	
Çalışma Deneyimi	<i>Var</i>	<i>Yok</i>	<i>Kısmi Zamanlı</i>			
	42-%25,5	102-%61,8	21-%12,7			
Aile Yetiştirme Ortamı	<i>n-%</i>	<i>n-%</i>	<i>n-%</i>			
	11-%6,7	44-%26,7	110-%66,7			
Yaş	18-19 <i>n-%</i>	20-21 <i>n-%</i>	22-23 <i>n-%</i>	24 ve fazla <i>n-%</i>		
	131-%70,4	30-%18,2	2-%1,2	2-%1,2		
Bilgisayar Sahipliği	<i>Var n-%</i>	<i>Yok n-%</i>				
	118-%71,5	47-%28,5				
Akıllı Telefon Sahipliği	<i>Var n-%</i>	<i>Yok n-%</i>				
	161-%97,6	4-%2,4				
Yaşanılan	Akdeniz	Ege	Marmara	İç An	Karadeniz	Doğu

n Bölge				Doğu		Ve G. Doğu Anadol
	83-%50,3	36-%21,8	20-%12,1	11-%6,7	8-%4,8	7- %4,2

4.3. Araştırma Modeli ve Hipotezler

Araştırmanın modeli, tanımlayıcı ya da durum belirleyici olarak adlandırılan modele uymaktadır. Bu tip modellerde, değişkenler ve değişkenler arası ilişkiler tanımlanmakta ve bu tanımlara dayanarak bazı tahminler yapılabilmektedir (Kurtuluş, 1996: 310). Bu görüşten yola çıkarak aşağıdaki hipotezler üretilmiştir.

Araştırmanın Hipotezleri

H1: Y kuşağı özellikleri bölümlere göre farklılık gösterir

H2: Y kuşağı özellikleri cinsiyete göre farklılık gösterir

4.3. Bulgular ve Fark Testleri

Tablo: 2. Ön Lisans Öğrencilerinin Y Kuşağının Temel Özelliklerine ilişkin Tutumlarını Gösteren Frekans Tablosu:

Tutum İfadeleri	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Ne Katılmıyorum Ne Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F
Teknolojiyi yakından takip ederim			62-37,6		89-53,9		11-6,7		2-1,2	
	1-0,6									

İnternet üzerinden alışveriş yaparım	32-19,4	66-40	29-17,6	18-10,9	
Aynı anda birden fazla iş yapabilirim	54-32,7	58-35,2	42-25,5	4-2,4	7-4,2
Farklı kaynak ve araçlardan eş zamanlı gelen bilgileri kolaylıkla kavrayabilirim	38-23,0	80-48,5	38-23,0	6-3,6	3-1,8
Özgürlüğüm için savaşmaya Hazırım	98-59,4	45-27,3	17-10,3	4-2,4	1-0,6
Kendimi öğrenmeye istekli biri olarak tanırım	75-45,5	68-41,2	15-9,1		6-3,6
Ailem ve yuvam benim için değerlidir	129-78,2	25-15,2	9-5,5	2-1,2	-
Vatanseverimdir	139-84,2	15-9,1	6-3,6	2-1,2	2-1,2
İlişki odaklıyım	90-54,5	53-32,1	19-11,5	1-0,6	2-1,2
Sosyal bilince sahibimdir	89-53,9	63-38,2	10-6,1	1-0,6	2-1,2
İşbirlikçiyimdir	93-56,4	57-34,5	10-6,1		4-2,4
Sabırsızım	63-38,2	39-23,6	29-17,6	22-13,3	12-7,3
Geleceği düşünmektense şimdiye odaklanmaya eğilimliyimdir	47-28,5	54-32,7	46-27,9	12-7,3	6-3,6
Zor insanlarla başa çıkma					

becerilerine sahibimdir 65-39,4 55-33,3 29-17,6 10-6,1
6-3,6

Topluma katkıda bulunmak çok

para kazanmaktan daha önemlidir 76-46,1 55-33,3 26-15,8 5-3,0 3-
1,8

Dolu ve dengeli bir hayat yaşamak

ve keyif almak çok para

kazanmaktan daha önemlidir 81-49,1 61-37,0 14-8,5 6-3,6
2-1,2

Zaman ve emek yatırımı gerektiren

uzun vadeli şeylerdense kısa sürede

tatmin elde edebileceğim şeyleri ararım 40-24,2 65-39,4 44-26,7 8-4,8
8,4,8

İş hayatımda sıklıkla iş

değiştirmekte bir sakınca görmem 40-24,2 45-27,3 31-18,8 32-19,4
17-10,3

İş hayatımda mali kazanç önemlidir 60-36,4 73-44,2 26-15,8
5-3,0 1-0,6

İleride ki iş hayatımda bana verilen

talimatların açık ve net talimatlar

olması önemlidir 92-55,8 51-30,9 15-9,1 1-0,6 6-3,6

Gelecekte iş yerinde yönetim

kararlarına dahil edilmeyi isterim 83-50,3 58-35,2 23-13,9
1-0,6 -

Esnek koşullarda çalışmayı isterim 75-45,5 68-41,2 17-10,3
5-3,0 -

İşe gitmeyi insanlarla bir araya gelmek

ve sosyalleşmeyle ilgili algılarım 65-39,4 71-43,0 26-15,8 2-1,2 1-0,6

Zorlu işlerle karşılaşmayı ve bu işlerle gelişebileceğim bir kariyeri

tercih ederim 88-53,3 48-29,1 23-13,9 4-2,4 2-1,2

Sıkıcı bir işten zorlu bir işi tercih ederim 71-43,0 43-26,1 42-25,5 4-2,4 5-3,0

Takım çalışmasına çok değer veririm 102-61,8 43-26,1 19-11,5 1-0,6

-
Beraber çalıştığım kişilerde, mevkiye daha az, yeteneğe ve başarıya

daha fazla saygı duyarım 85-51,5 65-39,4 12-7,3 1-0,6 2-1,2

Bana değer verildiğini hissettiğim

bir kuruluştaki çalışmayı daha

fazla ücret alacağı bir işe tercih ederim 60-36,4 71-43,0 18-10,9 6-3,6 9-5,5

Dinlenme, iletişim kurma, takım oyuncusu olma, zaman yönetimi gibi sosyal becerilerim teknik ve

teknolojik becerilerim kadar güçlü değildir 43-26,1 45-27,3 51-30,9 19-11,5 7-4,2 **İşyerinde görev odaklı yöneticilerden**

ilişki odaklı yöneticilerle

çalışmayı tercih ederim 66-40,0 57-34,5 28-17,0 8-4,8 6-3,6

İşyerinde performansıyla

ilgili sık ve doğrudan geribildirim

ihtiyaç duyarım 57-34,5 57-34,5 46-27,9 3-1,8
2-1,2

İyi bir işveren markasına

sahip bir işte çalışmak önemlidir 68-41,2 62-37,6 29-17,6 1-0,6
5-3,0

Çalıştığım işyerinde ilerlemek için
gerekli görülenden

uzun saatler çalışmayı tercih ederim 58-35,2 53-32,1 28-17,0 16-9,7 10-
6,1

4.4. Fark Analizleri

Y kuşağının temel özelliklerinin öğrencilerin cinsiyeti ve okudukları bölüme göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin t-testi ve Anova testleri yapılmıştır. Yapılan fark analizleri sonucunda y kuşağının temel özellikleri cinsiyete ve eğitim alınan bölüme göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

SONUÇ

Ara personel yetiştirilmesinde önemli rol üstlenen ön lisans programları öğrenci üzerinde teknik bilgi katkısı sağlamaya yöneliktir. Ancak bu bireylerin aile, yetiştiği sosyal çevre, okuduğu okul ve çevresi bireyde bir kültürün oluşmasına sebep olur. Bu etkinin var olduğu duruma bir de bireyin dünyaya geldiği zaman dilimi de bireyin kültürünü etkilemektedir. Kandemir (2015)'in yaptığı çalışmada akademik ortam ve öğrenmeyi destekleyici olanakların bir birimlik artışı sonrasında %50 artış sağlayacağını ifade etmiş, bu çalışmanın da teknoloji kullanım imkanlarının artması Y kuşağının teknoloji esnekliğinin artacağını ifade edebiliriz.

Yapılan çalışma kişinin doğum zamanına göre kümelenmesine ilişkin bir çalışmadır. Bu çalışmada daha çok Y kuşağı bireylerin eğitim aldıkları ön lisans programına ilişkin araştırma yapılarak ilgili kuşağın özelliklerini ne düzeyde yansıttığı ile ilgilenilmiştir. Y kuşağının temel özelliklerini yansıtan çalışmada teknoloji kullanımı ve e-alışveriş seçeneği üzerinde durulmuştur. Ortalama puanlara bakıldığında teknoloji yakından takip etmek sorusuna yanıtları %91,5 düzeyinde olumlu bir katılımı sergilemektedir. Bu sonuç Adıgüzel vd.'nin (2014) yaptıkları çalışmanın sonuç kısmında mobil yakalı çalışan olarak tanımlanan (Adıgüzel vd., 2014:179) Y kuşağının, Yaşa ve Bozyiğit'in (2012) çalışmasında da cep

telefonu kullanım tercihi konusunda çalışılmış ve bu kuşağın teknolojik özelliklere önem (Yaşa ve Bozyiğit, 2010:44) verdiği sonucu ortaya konulmuştur.

Günümüzde kuşaklar penceresinden bakıldığında X kuşağı yönetici, Y kuşağı çalışanları ifade eder, otoriter X kuşağı ile esneklik bekleyen Y kuşağı arasında anlaşmazlık yaşanması Y kuşağının internet imkanıyla girişimci olma yönünde eğiliminin olduğu ifade edilmektedir (Yelkılan vd., 2010:504). Bu noktadan hareket edilirse Y kuşağı internet üzerinden alış veriş yapabilen, hatta internet altyapısı ile girişimci olabilen bir görüntü çizmektedir. Yapılan alışma da bu durumu “internet üzerinden alışveriş yaparım” seçeneğinin %59,4 olması çok güçlü olmasa da desteklediğini ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, O., BATUR, H. Z. ve EKŞİLİ, N. (2014), Kuşakların Değişen Yüzü Ve Y Kuşağı İle Ortaya Çıkan Yeni Çalışma Tarzı: Mobil Yakalılar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(9), 165-182.
- AKDEMİR, A., KONAKAY, G., DEMİRKAYA, H. v.d. (2013), Y Kuşağının Kariyer Algısı, Kariyer Değişimi Ve Liderlik Tarzı Beklentilerinin Araştırılması, *Ekonomi Ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 11-42.
- ALBAYRAK, A. VE ÖZKUL, E. (2013), Y Kuşağı Turistlerin Destinasyon İmaj Algıları Üzerine Bir Araştırma, *Electronic Turkish Studies*, 8(6), 15-31.
- ALTAN, M. Z. (1998), Eğitim Fakülteleri, Teknoloji ve Değişim, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi* 4(3), 295-304.
- ALTUNTUĞ, N. (2012), *Tüketimin İşlevselliği: Pazarlamada Devrim ya da Devrimlerin Pazarlanması*, 11.Ulusal İşletmecilik Kongresi Bildiri Kitabı, Konya, 866-868.
- AMİNUL, İ., CHEONG T. W., YUSUF H., DESA H. (2011), A Study on Generation at Workplace in Penang, *Austrilian Journal of Basic and Applied Scinces*, 1803-1806.
- BACANAK, A., KARAMUSTAFAOĞLU O., VE KÖSE S. (2003), Yeni Bir Bakış: Eğitimde Teknoloji Okuryazarlığı, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 14(14), 191-196.
- BAL, O. (2010), Teknolojinin Sosyo-Ekonomik Yapıya Etkileri, *Akademik Bakış Dergisi*, 20, 1-23
- BALCI, Ş. ve SARITAŞ, H. (2015). Facebook Ve Siyasal Katılım: 2014 Yerel Seçimleri Araştırması, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 511-535.
- BALTACI, Ö. H. (2016). İletişim Becerileri Ve Empatik Eğilim Arasındaki İlişkinin X Ve Y Kuşaklarına Göre Farklılıklarının İncelenmesi ve Bir Uygulama, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- BARAN, M., (2014), Y Kuşağının Zorunlu Askerlik Hizmetinden Beklentilerinin Analizi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Harp Akademileri Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, Savunma Kaynakları Yönetimi Ana Bilim Dalı.*

- BOZYİĞİT, S., YAŞA, E. VE ÖZYÖRÜK, D. (2011), *Y Kuşağı Tüketicilerinin Sms Reklamlarına Yönelik Tutumları: Mersin İlindeki Üniversite Öğrencilerinin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Pilot Bir Araştırma*, 16. Ulusal Pazarlama Kongresi, 122-139.
- COUPLAND, D. (1989), *The Young and Restless Work Force Following the Baby Boom: Generation X*, 15.07.2017 tarihinde <http://joeclark.org/dossiers/GenerationX.pdf> adresinden alındı.
- ÇİFTÇİ, A. (1995), *Bilim Ve Teknolojinin Tarihsel Gelişim Öyküsü*, 15.07.2017 tarihinde <http://www.bilgicagihaber.com/yazi/bilim-ve-teknolojinin-tarihsel-gelisim-oykusu-30> adresinden alındı.
- KELEŞ, H.N., (2011), *Y Kuşağı Çalışanlarının Motivasyon Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*, *Bahçeşehir Üniversitesi Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi* 3(2), 129-139.
- MENGİ, Z., (2009), *İş Başarısında Kuşak Farkı*, 15.07.2017 tarihinde <http://www.kigem.com/is-basarisindakusak-farki.html> adresinden alındı.
- OKAN, E., YALMAN, N. (2013), *Türkiye'de Tartışmalı Reklamlar: Kuşaklar Arası Karşılaştırma*, *Hacettepe Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 135-152.
- KANDEMİR, H. (2016), *Evde Yaşayan Öğrenci ile Yurttan Yaşayan Öğrencinin Yaşam Doyum Düzeylerinin Yapısal Eşitlik Modeli ile Analizi*, *İş ve Hayat Dergisi*, Ankara, 2(4), 275-291.
- KANDEMİR, H. (2016), *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Yerleşim Mer-Kezine İlişkin Algılarının Meteforlar Yoluyla İncelenmesine Yönelik Bir Çalışma: Pamukkale Üniversitesi Kale Meslek Yüksekokulu Örneği*, *Kesit Akademi*, 2(6), 187-197.
- KANDEMİR, H. (2015). *Öğrenci Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Yapısal Eşitlik Modeli İle Araştırılması-Investigation Of Factors Which Affecting Student Satisfaction By Structural Equation Model*. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(13), 447-461.
- KAYACAN, E. (2016), *X Ve Y Kuşaklarının Motivasyon Kaynakları: Bankacılık Sektörü Üzerine Bir Alan Araştırması*, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- KUYUCU, M. (2014), Y Kuşağı Ve Facebook: Y Kuşağının Facebook Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir İnceleme, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (49), 55-83.
- SARI S., GÜRSOY, S., ve ÖZMEN, M. (2016), Y Kuşağının Çevrim İçi Satın Alma Davranışları, *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 87-104.
- SARITAŞ, A. VE AYDIN, E. E. (2015), Elections and Social Media: An Overview, *International Journal of Social Ecology and Sustainable Development*, January-March, 6(1), 59-72.
- TED Ankara Koleji Dergisi (2011), Birbirini Anlamak Birlikte Çalışmak Kuşaklar, 15.07.2017 tarihinde <http://www.tedkarabuk.k12.tr/Eklenti/62,kusaklar.pdf?0> adresinden alındı.
- TEKER, E., (1989), Sanayileşme Sürecinde Teknoloji Üretimi ve Uygun Teknoloji Seçimi, *T.M.M.O.B. 1989 Sanayi Kongresi Bildirileri(I)*, M.M.O.Yayın No:134, 182,186.
- Tekin, M. (2015). Çalışma Yaşamında Kuşaklar Ve İşe Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tez, Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- TORUNTAY, H. (2011), Takım Rollerini Çalışması: X ve Y Kuşağı Üzerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- USTAKARA, F., VE TÜRKOĞLU, E. (2015), Y kuşağının bir gözetim mekanizması olarak sosyal ağlar üzerine algısı: Gaziantep Üniversitesi Araştırması, *TURKISH STUDIES- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(10), 939-958.
- YAŞA, E., ve BOZYİĞİT, S. (2012), Y Kuşağı Tüketicilerinin Cep Telefonu ve GSM Operatörleri Tercihleri: Mersin İlindeki Üniversite Öğrencilerinin Tercihlerini Belirlemeye Yönelik Pilot Bir Araştırma. *Cag University Journal of Social Sciences*, 9(1), 29-46
- YELKİKALAN, N., AKATAY, A., ve ALTIN, E. (2010), Yeni Girişimcilik Modeli Ve Yeni Nesil Girişimci Profili: İnternet Girişimciliği Ve Y, M, Z Kuşağı Girişimci, *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 1(20), 489-506.
- YÜKSEKBİLGİLİ, Z. (2013), Türk Tipi Y Kuşağı, *Electronic Journal of Social Sciences*, 12(45), 342-353.

ZERENLER, M., TÜRKER, N., ve ŞAHİN, E. (2007), KÜRESEL TEKNOLOJİ, ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME (AR-GE) VE YENİLİK İLİŞKİSİ, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(17), 653-667.